

موسسه مطالعات بین المللی انرژی

پایش هفتگی تحوالات نفت ۵۷

شماره ۵۷ / هفته سوم / آبان ماه ۱۴۰۱

پژوهشکده اقتصاد انرژی

- **اوپک: برای جلوگیری از نوسانات قیمت نفت به سرمایه‌گذاری‌های نفتی بیشتری نیاز است**
- **میزان واردات نفت خام چین چقدر بر قیمت نفت در زمستان ۲۰۲۲-۲۰۲۳ تأثیرگذار خواهد بود؟**
- **آمار و ارقام اقتصادی ناامیدکننده باعث احتیاط بیشتر شرکت‌های نفتی ایالات متحده شده است**

- **با تمدید مجدد استراتژی مهار کووید توسط چین، قیمت نفت کاهش یافت**
- **آیا تولید شیل آمریکا می‌تواند به اوج خود برسد؟**
- **حمل و نقل نفت خام روسیه در آستانه تحریم‌ها افزایش یافته است**

- **آیا تعیین سقف قیمت برای نفت و گاز روسیه به معنای نابودی بازار آزاد انرژی است؟**
- **سیاست‌های ملی سازی انرژی مکزیک به تجارت این کشور با ایالات متحده و کانادا آسیب می‌زند**
- **عدم همراهی شرکت‌های بزرگ نفتی ایالات متحده با سیاست‌های افزایش سرمایه‌گذاری نفتی بایدن**

- **مشکلات تولید برق هسته‌ای فرانسه در حال افزایش است**
- **CATL چین بزرگ‌ترین تولیدکننده باتری‌های برقی جهان در حال بزرگ‌تر شدن است**
- **مدیرکل سازمان فدرال مقررات هسته‌ای امارات متحده عربی: «انرژی هسته‌ای منبع پاک انرژی است»**

تغییرات هفتگی نفت خام‌های شاخص

(دلار در بشکه)

تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	برنت موعدهار	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	وست نگزاس	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	سبد اوپک	هفته
۰٫۶	۹۳٫۸۳	۰٫۸	۸۸٫۴۹	۱٫۷	۹۵٫۶۲	هفته منتهی به ۱۴ اکتبر ۲۰۲۲
-۲٫۰	۹۱٫۹۹	-۴٫۰	۸۴٫۹۷	-۴٫۴	۹۱٫۳۷	هفته منتهی به ۲۱ اکتبر ۲۰۲۲
۳٫۳	۹۵٫۰۴	۲٫۳	۸۶٫۹۶	۲٫۰	۹۳٫۲۰	هفته منتهی به ۲۸ اکتبر ۲۰۲۲
۰٫۸	۹۵٫۷۸	۲٫۵	۸۹٫۱۴	۱٫۳	۹۴٫۴۰	هفته منتهی به ۴ نوامبر ۲۰۲۲
-۰٫۷	۹۵٫۱۲	-۰٫۸	۸۸٫۳۹	۱٫۲	۹۵٫۵۱	هفته منتهی به ۱۱ نوامبر ۲۰۲۲

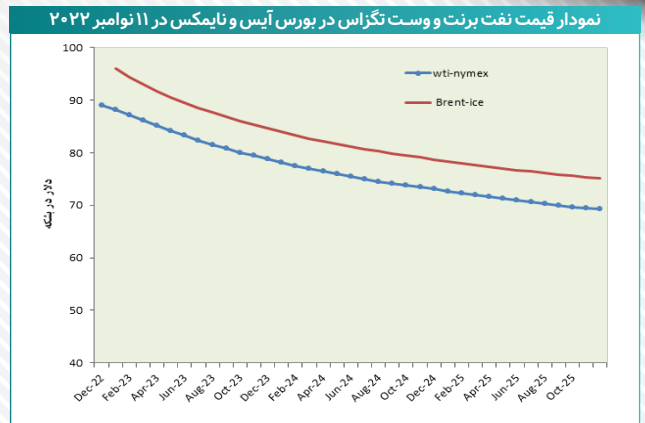
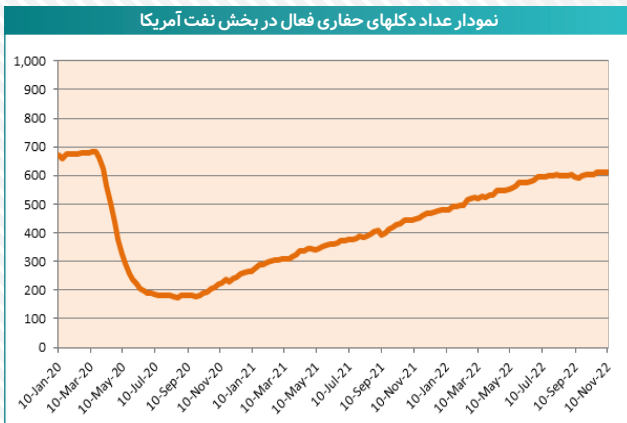
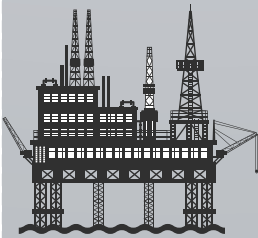
روش‌های ایجاد تحول در جایگزینی ارزهای ملی به جای دلار در مرادوات تجاری

تحولات بازار نفت در هفته منتهی به ۱۱ نوامبر ۲۰۲۲

ارزیابی سرمایه‌گذاری ۵۰۰ میلیون دلاری سینوپک در بخش نفت و گاز الجزایر

اهمیت برآورد انتشار گازهای گلخانه‌ای در فرایند تجارت LNG

اقتصاد نفت

عامل اصلی بحران انرژی امروز است و زمانی که اقتصاد جهانی از کندی کنونی رها شود، ظرفیت اندک تولید نفت باقی مانده از بین خواهد رفت. ناصر همچنین اظهار کرد که سرمایه گذاری در صنعت نفت و گاز بین سال‌های ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۱ به بیش از نصف کاهش یافته و افزود: «افزایش‌ها در سال جاری نیز خیلی کم، خیلی دیر و خیلی کوتاه مدت است». این هفته در کنفرانس ADIPEC، اوپک نسخه ۲۰۲۲ چشم انداز جهانی نفت خود را منتشر کرد که می گوید «همه اشکال انرژی برای رفع نیازهای انرژی آینده مورد نیاز خواهد بود» و انتظار می رود تا سال ۲۰۴۵، نفت بیشترین سهم را در ترکیب انرژی جهانی (معادل تقریباً ۲۹ درصد) به خود اختصاص دهد. چشم انداز اوپک همچنین نشان می دهد که بخش جهانی نفت تا سال ۲۰۴۵ به سرمایه گذاری تجمعی ۱۲٫۱ تریلیون دلاری در بالادست، میان دست و پایین دست نیاز خواهد داشت که معادل بیش از ۵۰۰ میلیارد دلار در سال است.

آینده به پالایشگاه‌ها اختصاص داده شده است. این سهمیه ممکن است به اوایل سال ۲۰۲۳ منتقل شود. روند کوتاه مدت تقاضای چین و توان پالایشگاهی، محرک‌های کلیدی اثرگذار بر قیمت نفت، نه تنها در بازار فیزیکی، بلکه در بازار کاغذی خواهد بود، که بارها نشان داده است نسبت به اخبار تضعیف احتمالی تقاضای نفت چین به علت کنترل کرونا حساس است. بحران انرژی، تحریم‌های اتحادیه اروپا بر نفت و فرآورده‌های نفتی روسیه - که قرار است به ترتیب در اوایل دسامبر ۲۰۲۲ و اوایل فوریه ۲۰۲۳ اجرایی شود - و همچنین جریان مخالف اقتصاد کلان با افزایش شدید نرخ بهره و تورم بالا، همگی در تعیین جهت قیمت نفت در ماه‌های آینده نقش بازی خواهند کرد. با توجه به اینکه نفتکش‌های بیشتری که در ماه اکتبر بارگیری می‌شوند هنوز مقصد خود را اعلام نکرده‌اند و برخی ممکن است اصلاً اعلام نکنند، واردات چین در نوامبر و دسامبر می‌تواند نسبتاً بالا باشد. این بدان دلیل است که پالایشگاه‌های چینی

اوپک: برای جلوگیری از نوسانات قیمت نفت به سرمایه گذاری های نفتی بیشتری نیاز است

بر اساس اظهار نظر هیثم الغیص، دبیرکل اوپک، صنعت نفت نیاز به افزایش سرمایه گذاری در جهت ایجاد ظرفیت و تولید جدید دارد تا بازار نفت از نوسانات شدید قیمت نفت در امان بماند دبیر کل اوپک همچنین اشاره کرد که کاهش چشمگیر سرمایه گذاری در صنعت نفت که با سقوط قیمت در سال ۲۰۱۵ آغاز شد و سپس در سال ۲۰۲۰ با موج اول کووید-۱۹ ادامه یافت، نوسانات در بازار نفت را تشدید می کند. ظرفیت مازاد در سطح جهانی در حال حاضر بسیار کم است و در دست دو تولیدکننده بزرگ اوپک، عربستان سعودی و امارات متحده عربی است. امین ناصر، مدیرعامل آرامکو عربستان سعودی در ماه سپتامبر اعلام کرده بود که که سال‌ها سرمایه‌گذاری ناکافی در تولید نفت و گاز

میزان واردات نفت خام چین چقدر بر قیمت نفت در زمستان ۲۰۲۲-۲۰۲۳ تأثیرگذار خواهد بود؟

انتظار می‌رود که تقاضای جهانی نفت در هفته‌های آتی پس از اینکه چین در پایان اکتبر محدودیت‌ها و قرنطینه‌های مجدد کووید در چندین شهر بزرگ از جمله گوانگژو، ووهان، شینینگ و پکن را اعلام کرد، آسیب ببیند. با این حال، احتمالاً واردات نفت خام چین در ماه نوامبر و اوایل دسامبر بالا خواهد بود، زیرا برآورد می‌شود که تولیدکنندگان از سرتاسر جهان در اکتبر بالاترین حجم را برای چین در ده ماه گذشته بارگیری کنند. تأثیر آخرین دور محدودیت‌های COVID در سراسر چین هنوز احساس نشده است و یکی از عوامل افزایشی برای واردات نفت چین، سهمیه بزرگ صادرات سوخت است که برای پایان سال جاری و احتمالاً اوایل سال

آسیایی می‌توانند صادرات به اروپا را در ماه‌های آینده افزایش دهند، زیرا اتحادیه اروپا به دنبال جایگزینی واردات دیزل خود از روسیه است. واردات نفت خام چین، فعالیت‌های پالایشگاه‌ها و صادرات سوخت مانند همیشه به دقت تحت نظر خواهد بود، اما تحریم اتحادیه اروپا، بحران انرژی و ترس از رکودهای در حال وقوع می‌تواند اهمیت داده‌های چین را برای بازار نفت در زمستان امسال تحت الشعاع قرار دهد.

و ۲۰۱۹ سالانه یک میلیون افزایش را شاهد بود. اسکات شفیلد، مدیرعامل شرکت منابع طبیعی پایونیرگفته است که رشد تولید نفت ایالات متحده احتمالاً امسال و سال آینده ناامید کننده خواهد بود.

شفیلد پیش‌بینی کرده است که تولید نفت آمریکا در سال جاری ۵۰۰ هزار بشکه در روز اضافه خواهد شد، اما در سال ۲۰۲۳ به دلیل محدودیت‌ها ممکن است افزایش تولید کمتر از این مقدار باشد. اداره اطلاعات انرژی ایالات متحده (EIA) در چشم انداز کوتاه مدت انرژی اکتبر خود تولید نفت خام ایالات متحده را به طور متوسط ۱۱٫۷ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۲ و ۱۲٫۴ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۲۳ پیش‌بینی کرده بود، که از رکورد ثبت شده در سال ۲۰۱۹ فراتر بود، اما از آغاز سال جاری، EIA پیش‌بینی‌های رشد خود را به علت آنکه از نظر تحلیل گران بسیار خوش بینانه بود کاهش داده است. اکسون پیش‌بینی رشد خود را برای تولید منطقه پرمین در سال جاری اندکی کاهش داد، اگرچه انتظار می‌رود این رقم همچنان به رکورد بالایی برسد. دیگر شرکت بزرگ آمریکایی، شورون، انتظار دارد که تولید خود در پرمین حداقل در محدوده ۷۵۰۰۰۰-۷۰۰۰۰۰ بشکه در روز باشد.

با احتمال اینکه محموله‌های بارگیری شده در اکتبر به علت انتظارات افزایش تقاضا کاهش یابند، در سپتامبر شروع به افزایش خرید کردند. در ماه سپتامبر، افزایش سهمیه‌های صادرات سوخت و تقاضای صادراتی قوی، محموله‌های پالایشی صادراتی چین به خارج از کشور را نسبت به سال قبل ۳۶ درصد افزایش داد و به بالاترین سطح از ژوئن سال گذشته رساند. بعید است که صادرات سوخت بیشتر چین به طور مستقیم بر عرضه دیزل اروپا و ایالات متحده تأثیر بگذارد، اما سایر پالایشگاه‌های

آمار و ارقام اقتصادی ناامید کننده باعث احتیاط بیشتر شرکت‌های نفتی ایالات متحده شده است

وقتی تحریم اتحادیه اروپا بر واردات نفت روسیه از طریق دریا در چند هفته آینده اجرایی شود، نفت شیل ایالات متحده کمک چندانی به بهبود شرایط دشوار بازار جهانی نفت نمی‌کند. تولیدکنندگان آمریکایی علی‌رغم تماس‌ها و تهدیدهای مکرر دولت بایدن، که به دنبال تسکین شرایط مصرف‌کنندگان نهایی در پمپ بنزین است، حتی اگر بخواهند نیز نمی‌توانند تولید نفت را بیش از مقدار معینی افزایش دهند. مدیران برخی از بزرگ‌ترین شرکت‌ها در هفته‌های گذشته اعلام کردند: تورم، کمبود نیروی کار و تاخیر در زنجیره عرضه در کوتاه‌مدت و عدم اطمینان نسبت به سیاست انرژی ایالات متحده در میان مدت، رشد عرضه صنعت نفت آمریکا را محدود می‌کند. انضباط مالی سختگیرانه و اولویت افزایش بازده سهامداران را نیز باید به این موارد اضافه کرد، همچنین این مورد که رشد تولید نفت ایالات متحده مشابه با شرایطی نیست که قبل از همه‌گیری در سال‌های ۲۰۱۸

تحولات بازار نفت

نزولی کمک کرده است. صادرات در ماه اکتبر به طور سالانه ۰/۳ درصد کاهش یافت و انتظارات تحلیلیگران که افزایش ۴/۳ درصدی بود، محقق نشد. واردات نیز کاهش یافت. در همین حال، برخی از تحلیلیگران از نشانه هایی در مورد کاهش تقاضای نفت در برخی از نقاط جهان خبر می دهند. تحلیلیگران ANZ در یادداشتی به نقل از رویترز گفتند: بازار همچنان با نشانه هایی از ضعف تقاضای نفت به دلیل قیمت های بالا و پس زمینه ضعیف اقتصادی در بازارهای توسعه یافته مواجه است. آنها همچنین اشاره کردند که تقاضای نفت در اروپا و ایالات متحده به سطح سال ۲۰۱۹ کاهش یافته است. تحلیلیگران پیش بینی می کنند که تقاضای نفت طی سه ماهه جاری در نتیجه این تضعیف تنها ۶۰ هزار بشکه در روز اضافه شود و در سال ۲۰۲۳ کاهش بیشتری را شاهد باشد.

سریع در سال اول رخ می دهد، قدیمی ترین چاه های فعال در یک سوم پایانی عمر تولیدی خود هستند و به زودی وارد افت نهایی خواهند شد. پرمین پر بازده ترین حوزه شیل است. در حال حاضر تولید این منطقه شامل حدود ۵۰ درصد مایعات نفتی، ۲۵ درصد ان جی ال و ۲۵ درصد گاز طبیعی است. بخش زیادی از عرضه نفت از این حوزه حاصل می شود و به نظر می رسد به طور فزاینده ای بهره وری آن در حال کاهش است. چیزی که تا این لحظه به آن توجه نشده، نشانه هایی از کاهش سرعت رشد تولید شیل است. همه صحبت ها درباره کنترل سرمایه برای حفظ تولید در بالاتر از نرخ کاهش طبیعی یا در برخی موارد رشد تک رقمی بوده است. در مجموع شواهد تحلیلی و مستندات حاکی از رسیدن به مرحله بلوغ و کاهش آهسته رشد تولید شیل به دلیل کاهش کیفیت مخزن است.

با تمدید مجدد استراتژی مهار کووید توسط چین، قیمت نفت کاهش یافت

مقامات دولت چین اعلام کردند که دولت قصد ندارد رویکرد خود را برای مهار کووید تغییر دهد، یعنی قرنطینه های گسترده در صورت تشدید عفونت ادامه خواهد یافت و بر تقاضای نفت خام تأثیر می گذارد. هفته گذشته، گزارش های تایید نشده ای در رسانه های اجتماعی منتشر شد مبنی بر اینکه سیگنال هایی وجود دارد که پکن ممکن است در رویکرد سخت گیرانه خود در قبال کووید تجدید نظر کند و براساس آن قیمت نفت برای مدت کوتاهی افزایش یافت، اما به دلیل عدم تایید رسمی این اخبار، افزایش کوتاه مدت بود. آخرین داده ها در مورد صادرات چین نیز به این احساسات

آیا تولید شیل آمریکا می تواند به اوج خود برسد؟

دوران رشد سریع تولید شیل رو به پایان است. تا همین اواخر، قبول این مسئله کمی دشوار بود، زیرا سطح تولید یک میلیون بشکه در روز، از پایین ترین سطح تولید سال ۲۰۲۰ افزایش یافته است. از اواسط سال ۲۰۲۱ تا ژانویه ۲۰۲۲، تعداد چاه های حفر شده و تکمیل نشده شدت کاهش یافت که باعث کاهش رشد تولید شده است. در یک سال و نیم گذشته بهره وری تولید روزانه چاه های جدید شیل کاهش یافته است. همچنین نرخ بهره برداری از چاه های قدیمی در حال کاهش است. از آنجایی که تولید اولیه چاه های شیل در چند ماه اول نسبتاً زیاد است و به دنبال آن کاهش

حمل و نقل نفت خام روسیه در آستانه تحریم‌ها افزایش یافته است

جمله ترکیه، در دوره چهار هفته‌ای اندکی افزایش یافت، در حالی که صادرات به بلغارستان و رومانی بدون تغییر ۱۶۷۰۰۰ بشکه در روز بود که تقریباً نصف میزان صادرات در ژوئن بود. صادرات نفت خام روسیه از طریق دریا به آسیا و کشتی‌های بدون مقصد مشخص در دوره چهار هفته‌ای به ۲,۰۶۷ میلیون بشکه در روز رسید که بالاترین میزان در سال جاری است. درآمد صادراتی روسیه در هفته منتهی به ۴ نوامبر با ۱۶ میلیون دلار افزایش به ۱۴۹ میلیون دلار رسید که بالاترین درآمد صادراتی روسیه در پنج هفته اخیر است. در ۵ دسامبر، ممنوعیت بیمه و خدمات رسانی به کشتی‌های حامل نفت خام دریایی روسیه اعمال می‌شود، مگر اینکه با قیمتی کمتر از سقف قیمت تعیین شده خریداری شود، که قرار است توسط کشورهای گروه ۷ و استرالیا تعیین شود. معافیت از قراردادهای نفتی روسیه در صورتی که قبل از ۵ دسامبر امضا شده باشد و قبل از ۱۹ ژانویه تحویل داده شود وجود دارد. گروه ۷ هنوز سقف قیمتی را برای نفت روسیه تعیین نکرده است.

به گزارش بلومبرگ، هفته گذشته در حالی که خریداران تلاش می‌کردند تا قبل از تحریم‌هایی که ماه آینده اجرایی می‌شود، نفت خام ارزان قیمت روسیه را به دست آورند، صادرات نفت خام روسیه از طریق دریا به بالاترین حد خود طی پنج ماه گذشته رسید. بلومبرگ روز دوشنبه اعلام کرد که صادرات نفت خام روسیه از طریق دریا به ۳,۶ میلیون بشکه در روز افزایش یافته است که بالاترین میزان از اوایل ژوئن است. حتی میانگین چهار هفته‌ای به بالاترین حد خود از اوت یعنی ۳,۱۸ میلیون بشکه در روز رسیده است. صادرات نفت خام روسیه از طریق دریا به کشورهای اروپایی (به استثنای ترکیه) به ۷۶۲۰۰۰ بشکه در روز در چهار هفته منتهی به ۴ نوامبر رسید. صادرات نفت خام روسیه از طریق دریا به کشورهای مدیترانه، از

تحولات سیاست‌های راهبردی و ژئوپلیتیک

آیا تعیین سقف قیمت برای نفت و گاز روسیه به معنای نابودی بازار آزاد انرژی است؟

گاز و برق پایین‌تر برای سطح معینی از مصرف اعمال می‌کند) ممکن است تصویر و ریسک آن واضح‌تر شود. یارانه دادن به یک محصول یا خدمات معمولاً منجر به تقاضای بیشتر برای این محصول یا خدمات می‌شود. اما اگر عرضه محدود باشد، و عرضه گاز اروپا از سوی تولیدکنندگانی غیر از روسیه در واقع محدود باشد، قیمت‌های بازار افزایش می‌یابد. این بدان معناست که دولت‌هایی که به محصول یا خدمات یارانه می‌دهند باید برای یارانه دادن به آن هزینه بیشتری بپردازند. و این به نوبه خود منجر به مالیات‌های بالاتر می‌شود، زیرا پول خرید گاز در نهایت باید از جایی تامین شود. در نهایت، مصرف‌کنندگان هزینه بیشتری پرداخت می‌کنند، فقط روش آن تغییر کرده است.

این یک سیستم بسیار شکننده است، همانطور که با فروپاشی شوروی سابق، اقتصاد این کشور نیز به دلیل بازگشت به بازارهای آزاد که قیمت‌ها توسط تقاضا و عرضه تعیین می‌شد، فرو پاشید.

در همین حال، در حالی که رهبران اتحادیه اروپا در حال بررسی محدودیت‌های خود هستند، G7 اعلام کرده است که ظرف چند هفته آینده سقف قیمتی خود را برای نفت روسیه ارائه خواهد کرد. ظاهراً ایده داشتن قیمت شناور به نفع قیمت ثابت کنار گذاشته شده است، تا توسط بیمه‌گران و ارائه‌دهندگان خدمات مالی اعضای گروه اجرا شود.

رویترز می‌گوید آنچه که G7 روی آن حساب باز کرده است، این واقعیت است که ۹۵ درصد ناوگان کشتیرانی جهان بیمه خود را از گروه بین‌المللی باشگاه‌های حفاظت و غرامت دریافت می‌کنند. البته، مفسران خاطرنشان کرده‌اند که خریداران خود نیز می‌توانند محموله‌ها را بیمه کنند، به این معنی که چین و هند می‌توانند تا زمانی که بتوانند کشتی‌ها را ایمن کنند، به دریافت نفت روسیه در حجم قابل توجهی ادامه دهند، که ممکن است یک چالش نیز باشد.

با این حال، خود این واقعیت که هفت کشور ثروتمند جهان گرد هم آمده‌اند تا قیمت کالاهای مورد معامله در جهان را محدود کنند، موضوع بزرگی است: به نوعی، مداخله‌ای در بازار در مقیاس بزرگتر از ایده سقف قیمت گاز اتحادیه اروپا است که آن را به طور بالقوه خطرناک تر می‌کند.

سقف قیمت‌ها این روزها در صحنه انرژی رایج است. اتحادیه اروپا قیمت گاز را محدود می‌کند و گروه G7 در تلاش است تا قیمت نفت صادراتی روسیه را محدود کند. چنین اقداماتی در عمل مداخله مستقیم در بازار از نوعی است که معمولاً با رژیم‌های استبدادی مرتبط است. آیا سقف قیمت‌ها می‌تواند بازار آزاد را از بین ببرد؟ ایده بازار آزاد بازاری است که در آن قیمت یک محصول یا کالا صرفاً بر اساس مبانی آن تعیین می‌شود: عرضه و تقاضا. واقعیت این است که امروزه بازار کاملاً آزاد وجود ندارد. تعداد زیادی بازیگر بزرگ در بازار وجود دارد - برای مثال بانک‌های سرمایه‌گذاری یا صندوق‌های ثروت دولتی - که قدرت کافی برای تغییر قیمت‌ها در هر روز خاص را دارند.

نوسانات بازار یک امر طبیعی است، اما مداخله مستقیم چیز دیگری است. با این حال، در مواقع بحرانی، تصمیماتی که باید گرفته شود، به ندرت از انواع رایج و عادی هستند. سقف قیمت گاز در اتحادیه اروپا شاید بهترین نمونه تا کنون باشد. حدود پانزده عضو اتحادیه از ایده محدود کردن قیمت گاز طبیعی وارداتی حمایت کردند. به نظر می‌رسد این یک تصمیم خوب است، اما، به طور قطع در میان تامین‌کنندگان گاز از جمله نروژ، قطر و ایالات متحده مطلوب نیست. یکی از مخالفان اصلی سقف قیمت گاز در سراسر اتحادیه اروپا، آلمان بود که بزرگترین واردکننده گاز در این بلوک است. اولاف شولتز، صدراعظم آلمان طی اظهاراتی در مورد سقف گفت: «این شیوه همیشه این خطر را به همراه دارد که تولیدکنندگان گاز خود را در جای دیگری بفروشند». مشکل بزرگتر این است که این تعیین سقف، دخالت مستقیم دولت در نحوه عملکرد بازارها است و مانع از ادامه فعالیت آنها می‌شود که این خطر یک شکست واقعی است.

اگر به سقف‌های قیمتی به عنوان نوعی یارانه نگاه کنیم (که روشی است که آلمان سقف‌های قیمتی خود را با قیمت‌های

با این حال، بزرگ‌ترین ریسک این است که این طرح‌های محدودکننده قیمت، راه را برای مداخله‌های بیشتر در بازار در آینده باز کنند. اگر یک بار اتفاق بیفتد، ممکن است دوباره اتفاق بیفتد، و برای دفعات بعد آسانتر خواهد بود و احتمالاً طبیعی‌تر است. اگر این نوع مداخله، متداول شود، توهم بازار آزاد و آغاز عصر جدیدی را رقم خواهد زد.

هیوستون کرونیکل در سال ۲۰۲۰ گزارش داد: «شرکت‌های انرژی خارجی که شش سال پیش پس از بازگشایی بازارهای انرژی توسط دولت و پایان دادن به انحصار دولتی نزدیک به یک قرن گذشته شروع به هجوم به مکزیک کردند، به‌طور جدی مورد استقبال قرار نمی‌گیرند». دولت مکزیک به صراحت ممنوعیت فعالیت شرکت‌های خارجی را بازگرداند. شرکت‌های بین‌المللی خود را درگیر در بروکراسی‌های دست و پاگیری می‌بینند که باعث اجبار آنها به رقابت با Pemex شده است.

قابل درک است که این امر با ایالات متحده و کانادا که روابط اقتصادی عمیقی با مکزیک دارند به خوبی پیش نرفت. رویکرد ضد تجارت مکزیک نه تنها برای تجارت بد است، بلکه برای اهداف آب و هوایی نیز بد است. از آنجایی که بخش انرژی‌های تجدیدپذیر مکزیک توسط شرکت‌های خصوصی اداره می‌شود، این کشور نیز از اهداف ملی بخش انرژی مکزیک رنج می‌برد. ایالات متحده مذاکرات متعددی را با مقامات مکزیک انجام داده است تا کاهش چشمگیری در گازهای آلاینده پمکس و انتشار گاز متان و همچنین برای بحث در مورد انرژی‌های تجدیدپذیر ایجاد کند.

با وجود این گفتگوها، AMLO متقاعد شده است که احیای اقتصاد مکزیک با اتکای مستمر به سوخت‌های فسیلی همراه خواهد بود. با این حال، پس از چند سال تنش، ایالات متحده و مکزیک در حال پیشرفت در مذاکرات برای افزایش همکاری در زمینه امنیت انرژی هستند. جدیدترین گام روبه جلو، تصویب توافقنامه دوجانبه برای همکاری صلح آمیز هسته‌ای بین دو کشور بوده است. رویترز گزارش می‌دهد: «این توافقنامه که به عنوان ۱۲۳ شناخته می‌شود، راه را برای موضوعات حساسی مانند انتقال صلح آمیز مواد هسته‌ای، تجهیزات و اطلاعات از ایالات متحده با رعایت الزامات منع اشاعه هموار می‌کند».

اگر روسیه به وعده خود مبنی بر توقف فروش نفت به کشورهای پایبند به سقف قیمتی عمل کند، ممکن است منجر به کاهش بیشتر تولید نفت این کشور شود. این، به نوبه خود، عرضه جهانی را کاهش می‌دهد، قیمت نفت را بالاتر می‌برد و به توری که کل جهان با آن دست و پنجه نرم می‌کند، دامن می‌زند.

سیاست‌های ملی سازی انرژی مکزیک به تجارت این کشور با ایالات متحده و کانادا آسیب می‌زند

ایالات متحده و کانادا از رویکرد مکزیک به انرژی ناامید هستند. سیاست انرژی این کشور در دهه گذشته نوسانات داشته است، زیرا روسای جمهور مختلف رویکردهای متفاوتی را برای تغییر این بخش در پیش گرفته‌اند. رئیس‌جمهور قبلی مکزیک، انریکه پنیانیتو، زمانی که بخش ملی شده را به روی سرمایه‌گذاران بین‌المللی باز کرد، یک تغییر قابل توه ایجاد کرد. برای نزدیک به ۸۰ سال، شرکت دولتی نفت و گاز (Pemex)^۱ تنها شرکتی بود که مجاز به اکتشاف گاز در قلمرو مکزیک بود. هنگامی که شرکت پریمییر اوپل لندن، شرکت تالوس انرژی هوستون و سیرا اوپل اند گاز مکزیک حفاری فراساحلی را در می ۲۰۱۷ آغاز کردند، به عنوان اولین اکتشاف خصوصی در آب‌های مکزیک (از زمانی که این کشور برای اولین بار صنعت نفت خود را در سال ۱۹۳۸ ملی کرد)، تاریخ ساز شد.

اما اکنون، پنج سال بعد از آن و پس از تغییر رژیم، آندرس مانوئل لوپز اوبرادور، رئیس‌جمهور چپ‌گرای کنونی (که معمولاً از آن به عنوان AMLO یاد می‌شود) اقداماتی را برای ملی کردن مجدد بخش انرژی مکزیک انجام داده و یک بار دیگر شرکای خارجی را در تلاشی سیاسی به سمت بیرون راند. AMLO در مورد بیزاری خود از لایحه اصلاحات انرژی پنیانیتو در سال ۲۰۱۴ که نفت مکزیک را به روی شرکت‌های خارجی باز می‌کند، آشکار و بیشتر برنامه خود را بر اساس اعتقادات ملی‌گرایانه و حمایت‌گرایانه خود مبنی بر اینکه منابع مکزیک باید برای کارگران مکزیک، شرکت‌های مکزیک و دولت مکزیک سود ایجاد کند، استوار کرده است.

1. Petroleos Mexicanos

عدم همراهی شرکت های بزرگ نفتی ایالات متحده با سیاست های افزایش سرمایه گذاری نفتی بایدن

خلاصه کرد و به همگان یاد آور شد دولتی که اکنون خواستار نفت بیشتر است، تنها دو سال پیش از این متعهد شد که حفاری نفت در ایالات متحده را تا حد امکان کاهش دهد و اینکه این دولت به همراه سایر نهادهای قدرتمند همان دولتی است که صنعت نفت را متقاعد کرد که هیچ فایده ای برای گنجاندن رشد تولید قوی در برنامه های بلندمدت آنها وجود ندارد.

فایننشال تایمز نیز در این هفته تحلیلی با همین پیام منتشر کرد: بسیاری از آژانس ها می خواستند صنعت نفت با خودداری از افزایش تولید نفت، توسعه تجارت خود را متوقف کند. آنچه اکنون می بینیم پیامدهای منطقی این رفتار است.

فایننشال تایمز خاطرنشان کرد که هیچ کس به جز آژانس بین المللی انرژی هشدار نداده است که رشد تقاضای نفت تا اواسط دهه ۲۰۳۰ به اوج خود خواهد رسید و با این حال رئیس جمهور ایالات متحده از شرکت های نفتی می خواهد که میلیاردها دلار برای آنچه که عملاً در چند سال کوتاه به دارایی های معلق تبدیل می شود، خرج کنند.

طی روزهای گذشته، بایدن با تهدید شرکت های نفتی به مالیات درآمدهای بادآورده و «محدودیت های دیگر» در صورتی که بازگرداندن پول نقد به سهامداران را متوقف نکنند و شروع به سرمایه گذاری این پول نقد در تولید بیشتر نفت نکنند، سروصدای رسانه ای زیادی به راه انداخت. این صنعت، از طریق موسسه نفت آمریکا، با تکرار این واقعیت که بازار نفت جهانی و آزاد است و تولیدکنندگان کنترل کاملی بر قیمت ها ندارند، پاسخ داد. تولیدکنندگان نفت، بزرگ و کوچک، به طور مستقیم به حمله اخیر رئیس جمهور آمریکا به آن واکنشی نشان ندادند. این صنعت به سادگی همان کاری را که از زمان افزایش قیمت نفت انجام داده است ادامه داد: پرداخت سود به سهامداران و برنامه ریزی دقیق هزینه های خود. خاویر بلاس، از بلومبرگ، وضعیت را در تفسیری تلخ

تحولات محیط زیست و فناوری

های هسته ای در جهان است. این شرکت روز جمعه گزارش داد که انتظار می رود ناوگان راکتورهای هسته ای این کشور امسال بین ۲۷۵ تا ۲۸۵ تراوات ساعت انرژی تولید کند، که کمتر از محدوده ۲۸۰ تا ۳۰۰ تراوات ساعت برنامه ریزی شده است. کاهش چشم انداز به دلیل یک سری اعتصابات در نیروگاه های هسته ای سراسر این کشور صورت می گیرد که کار تعمیر و نگهداری برنامه ریزی شده را به تاخیر انداخت. تولید برق هسته ای در تمام سال به دلیل مشکلات فنی کاهش یافته و حدود نیمی از ۵۶ راکتور فرانسه تعطیل هستند. این موضوع موجب نگرانی از کمبود برق شده که خود فشار افزایشی بر قیمت گاز، به طور موقت، وارد می آورد.

لیتیوم آهن فسفات (LFP) پیشگام بود. اگرچه این باتری ها ایمن تر هستند، اما چگالی انرژی کمتری دارند، به این معنی که خودروهای برقی که با چنین باتری هایی کار می کنند، در مقایسه با باتری های نیکل کبالت منگنز (NCM) بردراندگی کمتری دارند. اما CATL توانست چگالی آنها را با طراحی مجدد بسته های باتری با قطعات کمتر بهبود بخشد.

پیشتازی CATL در میان بازار خودروهای برقی چین در حال کاهش است و از ۵۰ درصد در سال ۲۰۲۰ به ۴۷ درصد از سهم بازار در ۸ ماه اول سال جاری کاهش یافته است. CATL و BYD دو رقیب اصلی در چین هستند. این شرکت با رقبای قدرتمندی در منطقه مانند کره جنوبی و ژاپن مواجه است و در تلاش برای ورود به بازارهایی مانند آلمان و ایالات متحده، مجبور است متناسب با موانع متقابل ژئوپلیتیکی حرکت کند. این شرکت به دنبال ارتقاء خط تولید خود در آلمان است. قانون کاهش تورم و اشنگتن شامل مقرراتی است که تصریح می کند سازندگان خودروهای برقی باید باتری ها را در داخل کشور تامین کنند تا از یارانه ها بهره مند شوند» و در اروپا نیز «قوانین سختگیرانه زیست محیطی می تواند چالش هایی ایجاد کند. CATL در حال حاضر شروع به نفوذ در شرکت های تولید خودرو برقی خارج از چین کرده است. برای مثال، تسلا اکتبر گذشته اعلام کرد که از باتری های CATL در خودروهای خود که به مصرف کنندگان جهانی تحویل داده می شود و نه فقط برای خودروهای چینی استفاده خواهد کرد.

مشکلات تولید برق هسته ای فرانسه در حال افزایش است

مشکلات هسته ای فرانسه در درجه اول به دلیل تعمیر و نگهداری دوره ای ۵۶ راکتور فرسوده این کشور در حال افزایش است. داده های جدید شرکت برق فرانسه که با نام EDF شناخته می شود، نشان می دهد چشم انداز تولید برق هسته ای پیش از زمستان کاهش یافته و باعث هرج و مرج در بازارهای انرژی شده است. EDF بزرگترین مالک نیروگاه

CATL چین بزرگترین تولیدکننده باتری های برقی جهان در حال بزرگتر شدن است

شرکت چینی سازنده باتری EV Contemporary Amperex Technology Co. Ltd. (CATL) همچنان در حال توسعه جهانی خود است. بزرگترین تولیدکننده باتری EV جهان که در سال ۲۰۱۸ راه اندازی یک کارخانه ۲۳۳ میلیون دلاری را در آلمان اعلام کرده بود، امسال چندین اقدام برای افزایش حضور جهانی خود انجام داده است. در تابستان، این شرکت اعلام کرد که یک کارخانه ۷٫۲ میلیارد دلاری در مجارستان می سازد. در سال ۲۰۱۵، CATL در فهرست سازندگان دولتی باتری های برقی قرار گرفت که خودروسازان برای واجد شرایط بودن برای دریافت یارانه باید از آن ها منبع تهیه کنند. رقابت جهانی به این شرکت کمک کرد تا کسب و کار خود را به موازات خودروسازان داخلی و بین المللی که سوار بر موج رشد هستند، افزایش دهد. به عنوان مثال، ماتياس مولر، مدیرعامل فولکس واگن در اوایل سال ۲۰۱۸ به Caixin گفت: CATL به عنوان تنها تامین کننده باتری فولکس واگن انتخاب شد.

CATL توانست با دستیابی به پیشرفت های تکنولوژیکی از این فرصت استفاده کند که محصولاتش را نسبت به رقبای خود رقابتی تر کند. این شرکت در استفاده از باتری های

مدیرکل سازمان فدرال مقررات هسته‌ای امارات متحده عربی: «انرژی هسته‌ای منبع پاک انرژی است»

ای در جنگ روسیه و اوکراین، گفت که برکا از تهدیدات تروریستی احتمالی محافظت می‌شود و تدابیر امنیتی سایبری نیز برای آن در نظر گرفته شده است. در مقایسه با منابع جایگزین انرژی تجدیدپذیر مانند خورشیدی و بادی، نیروگاه‌های هسته‌ای از فناوری قابل اجرا برخوردار هستند. البته نیروگاه‌های هسته‌ای پرهزینه است و دوره ساخت و راه اندازی آن بین پنج تا ۱۰ سال طول می‌کشد، اما پس از برآورده شدن شرایط، منبع تغذیه مطمئن و تمیز را ارائه می‌دهد. امارات متحده عربی یکی از محرکان اولیه در منطقه برای انتخاب گزینه انرژی هسته‌ای بوده است و اکنون عربستان سعودی نیز بر روی اولین راکتور هسته‌ای خود در شهر علم و فناوری ملک عبدالعزیز (KACST) کار می‌کند. مقامات امارات از KACST بازدید کرده‌اند. ویکتورسون گفت: همکاری امارات متحده عربی و پادشاهی عربستان سعودی در زمینه انرژی هسته‌ای یک الگوی ایده‌آل برای سایر کشورها است که در آن دو کشور از پروتکل‌های شفاف پیروی می‌کنند و دانش فنی را به اشتراک می‌گذارند.

همزمان با آغاز کنفرانس سازمان ملل متحد در مورد تغییرات آب و هوایی، COP۲۷، در شرم الشيخ مصر، کریستر ویکتورسون، مدیرکل سازمان فدرال مقررات هسته‌ای امارات متحده عربی (FANR) گفت که انرژی هسته‌ای یکی از راه کارهای مقابله با بحران تغییرات اقلیمی محسوب می‌شود، اگرچه این تنها راه حل نیست. او از راکتور هسته‌ای امارات متحده عربی در برکا با فناوری امن در مقابل حوادثی چون چرنوبیل در سال ۱۹۸۶ و فوکوشیما در سال ۲۰۱۱ به عنوان پروژه ایده‌آل برای مدیریت انرژی هسته‌ای به عنوان منبع انرژی پاک یاد کرد. او گفت که خطراتی وجود دارد، اما فناوری برای ادغام عناصر ایمنی در ساخت راکتور توسعه یافته است. وی ضمن ابراز نگرانی از تهدید استفاده از سلاح‌های هسته

روش‌های ایجاد تحول در جایگزینی ارزهای ملی به جای دلار در مراودات تجاری

داریوش وافی

۱- مقدمه

نیز استفاده ابزاری از این ارز بعنوان وسیله‌ای برای پیشبرد اهداف سیاسی آمریکا و متحدانش برای ایجاد فشار بر کشورهایی که مخالف سیاست‌های آنها در عرصه بین‌المللی هستند (نظیر تحریم سوئیفت و قطع دسترسی به تبادلات مالی بین‌الملل)، موضوع دیگری است که از جایگاه و اعتبار این ارز در نزد کشورهای می‌کاهد، زیرا این احتمال وجود دارد که از این ابزار در هر زمان بر علیه آنها نیز استفاده شود (مانند تهدیدات اخیر تحریم مالی علیه روسیه). نمودار روند تغییرات نرخ چهار ارز مهم کشورهای مطرح جهان را در مقابل دلار آمریکا نشان می‌دهد. عملاً در حالت کلی نسبت به سال پایه ۲۰۱۱ ارزش دلار افزایش داشته است.

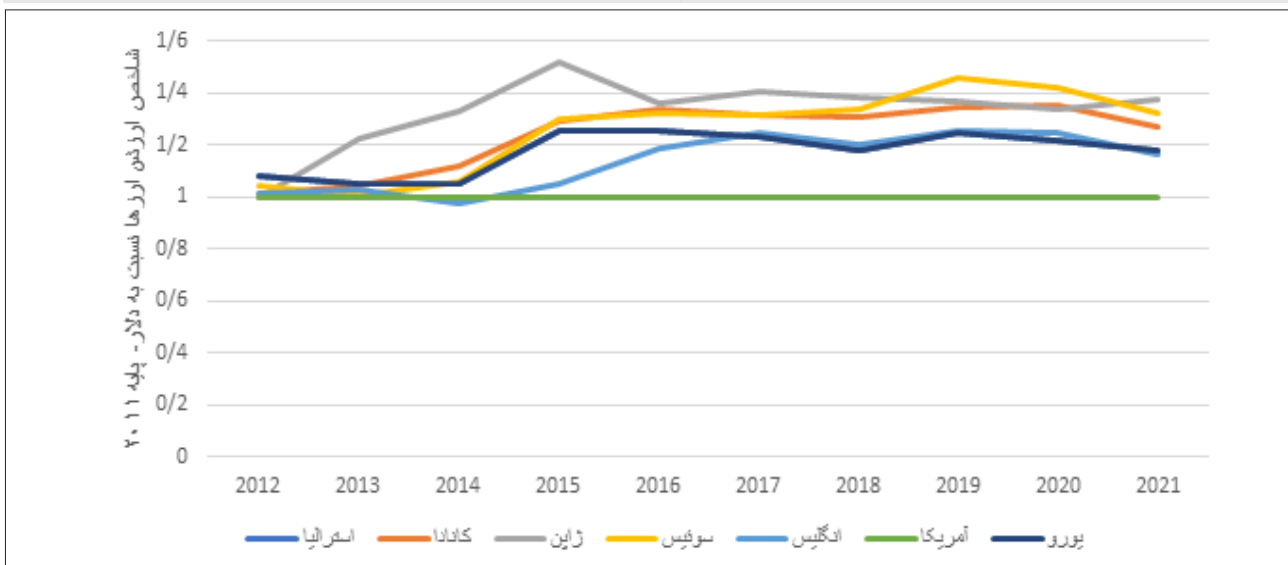
بعبارت دیگر در سال ۲۰۲۱ برای خرید همان کالاهای سال ۲۰۱۱ نسبت به پول ملی خود باید دلار کمتری پرداخت کنند. این مسئله می‌تواند سبب تقویت نقش جهانی دلار گردد. اگرچه آمریکا می‌تواند کسری تراز تجاری و کسری بودجه دولت را با افزایش پایه پولی و کاهش ارزش دلار بهبود بخشد، اما معمولاً به دلیل حفظ اعتبار خود و پرهیز از انجام اقدامات مشابه از سوی سایر کشورها در کاهش ارزش پول ملی خود؛ چنین اتفاقی رخ نمی‌دهد.

سالهاست که انتخاب جایگزینی برای دلار در مبادلات تجاری از سوی کشورهای مختلف دنیا و در محافل علمی مطرح بوده است. این موضوع بویژه زمانی که کشوری، بطور جدی در رقابت تجاری با کشور مبدأ دلار قرار می‌گیرد، از اهمیت بیشتری برخوردار است. این مقاله بطور مختصر به تبیین این موضوع و چالش‌ها و راهکارهای موجود برای جایگزینی ارزهای ملی در مراودات تجاری پرداخته است.

۲- بررسی موضوع و تبیین ابعاد مختلف آن

گذشته از مشکلات رایجی که ممکن است تقلیل ارزش پول ملی نسبت به دلار و نوسانات ایجاد شده در این ارز برای کشورها به دنبال داشته باشد و علیرغم اینکه این قبیل نوسانات یک مسئله عمومی است و معمولاً کشورها با اعمال راهکارهایی تلاش میکنند اثرات آنرا بر اقتصاد خود به حداقل برسانند (این مشکلات عموماً از سیاست‌های پولی و مالی فدرال رزرو آمریکا و جریان طبیعی تجارت میان کشورها که به مرور زمان به تقلیل جایگاه دلار آمریکا در اقتصاد و تجارت جهانی انجامیده نشأت می‌گیرد)، در حال حاضر

نمودار ۱. افزایش ارزش دلار در مقابل پول ملی کشورهای مهم طی دوره ۲۰۱۲-۲۰۲۱

تحریم‌های اقتصادی علیه ایران و احیاناً فشارها و ملاحظات سیاسی پیش آمده در حال حاضر این توافق نامه مورد استفاده قرار نمی‌گیرد. برخی از مهم‌ترین چالش‌های موجود در انعقاد و اجرای پیمان‌های پولی در ایران عبارتند از: وجود تحریم‌های اقتصادی و محدودیت در نقل و انتقال وجوه، بالا بودن نرخ تورم در کشور و نوسان‌های ارزی، تنش‌های سیاسی و لزوم وجود روابط پایدار با کشورهای طرف قرارداد، مشکلات کلان اقتصادی و پایین بودن سطح استانداردهای نظام بانکی، مسائل مربوط به صادرات و واردات، نبود موازنه تجاری با برخی کشورها، نبود هماهنگی کافی بین دستگاه‌های مرتبط با پیمان‌های پولی و در نهایت، نرخ‌های بهره نامتناسب با یکدیگر، اشاره کرد.

اما این مسئله نیاز به ملاحظات یا برقراری تمهیداتی دارد که برای جلوگیری از زیان طرفین لازم است در نظر گرفته شود. به برخی از این موارد که در شرایط خاص برای بخش نفت و گاز نیز می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد در ذیل اشاره گردیده است:

۱- موضوع نوسان پول‌های ملی باید به واسطه یک معیار بعنوان واسطه ارزش‌گذاری که مورد توافق طرفین باشد مهار و کنترل شود. این مسئله بویژه برای اقتصادهای کوچک (علی‌الخصوص زمانی که مدت تسویه حساب فی‌مابین طولانی مدت باشد) بسیار حائز اهمیت است. بعبارت دیگر نباید ریسک کاهش ارزش پول ملی وارد کننده کالا، مشکل از دست دادن قدرت خرید کالاهای صادراتی را برای کشور مقابل (صادرکننده کالا یا خدمات) ایجاد نماید و بلعکس برای این منظور لازمست تا قیمت‌ها در ابتدا با ارزش واسطی (ارز مبنای) که مورد توافق طرفین باشد، مشخص و سپس با توجه به این نرخ برابری نسبت به تسویه حساب از طرق پیش‌بینی شده در پیمان، در طول دوره اقدام گردد. بعنوان مثال اگر کالا در بدو ورود معادل ۱۰۰ میلیون دلار (دلار بعنوان ارز واسط) ارزش داشته است (بدون اینکه از دلار به طور مستقیم استفاده شود) تا زمان تسویه بدهی همین ۱۰۰ میلیون دلار مبنای تبدیل به پول ملی و یا واردات مابه‌ازای آن خواهد بود نه نرخ برابری پول ملی کشور وارد کننده در زمان ورود کالا. یعنی طلب کشور صادر کننده کالا در هر حال صد میلیون دلار خواهد بود که مابه‌ازای آن می‌تواند از کالاهای مورد نیاز خود وارد نماید.

۲- توافقات نباید الزام و اجباری را بر طرفین در استفاده از پول ملی طرف مقابل یا واردات کالای خاصی از کشور طرف پیمان ایجاد نماید، بلکه باید بگونه‌ای باشد که هر زمان که کشور صادر کننده کالا درخواست کرد با کشور ثالث دیگری که کالا و یا خدمات مورد نیاز کشور صادر کننده را دارد قابل تسویه باشد و یا در صورت نبود محدودیت یا تحریم، این مبلغ مازاد

اگرچه در مورد طرح ایده ایجاد جایگزین مناسب برای دلار در مبادلات تجاری جهان همواره بیم آن می‌رود که ارزش جدید با مشکلات مشابه دلار مواجه شود (و یا حتی به دلیل احتمال عدم پذیرش یا مقبولیت از سوی جامعه جهانی یا عدم حمایت آنها از این ارزش جدید، مشکلات بیشتر از آنچه در حال حاضر وجود دارد، ایجاد شود)، و به همین دلیل این ایده از اقبال چندانی برخوردار نبوده است. بر همین اساس نیز ارزش‌های مطرح و رقیب دلار در اکثر کشورها نه بعنوان ابزار مبادله جهانی، بلکه بیشتر بعنوان ابزاری در اختیار بانکهای مرکزی کشورها برای اعمال سیاستهای پولی آنها و تنوع بخشی به سبد ارزی آنها برای مقابله با نوسانات ارزش دلار مطرح بوده‌اند و نه جایگزین دلار در مبادلات تجاری. از این گذشته هیچ کشوری حاضر نیست پول ملی خود را دستخوش جریاناتی سازد که اقتصاد آن توان مقابله با این جریانات (مالی و اقتصادی یا سیاسی و ژئوپلیتیکی) را ندارد و یا اساساً ابزارهای کافی در داخل و اعتمادسازی‌های لازم برای پذیرش آن در جامعه بین‌الملل وجود ندارد. بنابراین، این ناتوانی دلیل دیگری است که نشان می‌دهد چرا هنوز واحد پولی مطمئنی پیدا نشده است که بتواند این نقش را بخوبی ایفا نماید. به این مسائل باید محوریت سیستم‌های مالی جهانی و مؤسسات و مراکز مالی بین‌المللی را که با محوریت دلار فعالیت می‌کنند را نیز اضافه کرد.

شرایط ایران و بررسی راهکارها

کشور ایران یکی از کشورهایی است که به دفعات و بنابر فشارهای آمریکا در معرض تحریم‌های بین‌المللی و به ویژه تحریم‌های بانکی قرار داشته است و مسئله استفاده از ارزش‌های ملی در مبادلات خارجی را بعنوان جایگزینی برای دلار که می‌تواند به کاهش آثار تحریم‌ها و تقویت تجارت خارجی در کشور کمک کند، استفاده از پیمان‌های پولی دوجانبه و چندجانبه از جمله سازوکارهایی است که با هدف افزایش نقش پولهای ملی در تبادلات تجاری میان کشورها توسط کشورهای مختلف استفاده شده و در ایران نیز از سال‌های گذشته مورد توجه بوده است. در بند چهارم سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه بر «انعقاد پیمان پولی دوجانبه و چندجانبه با کشورهای طرف تجارت در چارچوب بندهای ۱۱، ۱۰ و ۱۲ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی» تاکید شده است.

بر این اساس و با محوریت استفاده از پول‌های ملی کشورهای طرف تجاری با ایران، مذاکراتی برای انعقاد پیمان‌های پولی دوجانبه انجام شده است و پیمان‌هایی با کشورهای ترکیه، روسیه، چین، عراق و پاکستان به امضا رسیده است، اما در عمل این پیمان‌ها با مشکل مواجه هستند و تنها پیمان پولی با ترکیه به مرحله اجرایی رسیده است، هر چند به دلیل تشدید

مانعی در جلوگیری از کاهش ارزش آن (ناشی از اثرات بحران یا بطور خاص اثرات تحریم) است.

۳- نتیجه و پیشنهاد

اگر چه در همین شرایط نیز پیشهاداتی را مطرح میکنند که بیشتر ناظر بر سازو کارهای اداری در ایجاد تسهیل بیشتر تکیه دارد نظیر: سلب اختیار مذاکره و انعقاد پیمان‌های پولی از وزارت اقتصاد و دارایی و اعطای آن به بانک مرکزی، چرا که براساس پیمان‌های پولی دو جانبه، این بانک‌های مرکزی کشورها هستند که در نهایت طرفین این پیمان قرار می‌گیرند و عملیات اجرایی پیمان را سازماندهی می‌کنند؛ در نتیجه اعطای این اختیار به بانک مرکزی موجب تسهیل فرایند ایجاد و اجرای پیمان می‌شود و لزوم دخالت غیرضروری سایر نهادها را منتفی می‌سازد. همچنین لازمست موضوع پیمان پولی دو جانبه و چند جانبه به عنوان اولویتی با اهمیت در دستور کار بانک مرکزی قرار گیرد و انعقاد پیمان با کشورهای همسوسو و دارای مبادلات بازرگانی بالا با ایران به صورت جدی پیگیری شود.

راهکار دیگر، استفاده از پیمانهای سه جانبه و یا چند جانبه بجای دو جانبه به منظور ارتقاء اثربخشی حداکثری پیمان‌های پولی و تسهیل در تسویه مانده حسابها و جلوگیری از تحمیل کالا یا خدمات ناخواسته می‌باشد.

همچنین برای جلوگیری از شوک‌های ارزی برای دو کشوری که پیمان پولی می‌بندند، معمولاً توصیه می‌شود اولاً، تا حد امکان دوره تسویه پیمان پولی کوتاه مدت باشد؛ ثانیاً، کشورهای طرف پیمان تجاری از روش نرخ ارز مبنای متقاطع برای تعیین برابری نرخ پول خود استفاده کنند؛ ثالثاً با تعهد پوشش خطر ناشی از نوسانات شوک‌های ارزی خود ریسک پولی داخلی را برای طرف مقابل خنثی کنند. همچنین همکاری با کشورهای و شرکتهای معتبر جهانی که در کشور هدف، مورد تحریم مشابه هستند نیز می‌تواند مورد توجه قرار گیرد.

بر حجم تجاری بتواند از طریق ارز مرجع قابل تسویه باشد. ۳- برقراری سازو کارها و زیر ساخت‌های مورد نیاز برای این منظور در دو کشور طرف پیمان. یکی از مشکلات اساسی که در این قبیل پیمان‌سپاری‌ها با آن مواجه هستند، نبود این زیر ساخت‌هاست که عملاً مانع از به نتیجه رسیدن امور و توفیق آن میگردد.

۴- معمولاً در تجارت استفاده از نقطه ضعف یا قوت طرف مقابل و بهره‌گیری از آن بعنوان یک امتیاز و یک اصل تلقی می‌شود. بنابراین کشوری که بنا به هر دلیل در موقعیت پایین‌تری قرار میگیرد، هدف بسیار مناسبی برای دیگر کشورها بمنظور دریافت امتیازات یا انتفاع بیشتر است. از اینرو اگر با قرار گرفتن در چنین وضعیتی به سمت تغییر نظام پولی ملی بعنوان ابزار مبادله یا استفاده از پیمانها برای رفع این مشکل باشیم طبیعی است که چندان هم نمی‌توان به توفیق آن امیدوار بود.

۵- یکی دیگر از مواردی که نمونه آن در بحران اخیر روسیه- اوکراین حادث گردید الزام (یا تشویق) روسیه طرفهای تجاری اروپایی خود به پرداخت وجوه کالاها و خدمات صادراتی و تسویه مالی با پول ملی روسیه بود. البته این نوع پرداخت و تکیه بر پول ملی برای تسویه تجاری در شرایط کلی نیازمند داشتن موضع برتر در تجارت کالا با طرف‌های تجاری است. اگر کشوری از چنین موقعیتی در کالای خاص برخوردار باشد، این اقدام باعث خواهد شد تا تقاضای کشورهای طرف تجارت با آن کشور برای خرید پول ملی افزایش یابد و این مسئله دو پیامد مشخص برای کشور در پی خواهد داشت: اول اینکه تقاضا برای پول ملی با ارزهای معتبر افزایش یافته و ذخیره ارزی کشور نزد بانک مرکزی را بالا می‌برد که خود سدی در مقابل تحریم‌های مالی است. دومین اثر آن تقویت پول ملی و جلوگیری از کاهش ارزش آن در مقابل سایر ارزهاست، زیرا با این کار، تقاضا برای پول ملی افزایش خواهد یافت و این

در هفته منتهی به ۱۱ نوامبر ۲۰۲۲ عوامل مختلفی در نوسانات قیمت نفت موثر بود که در ذیل به مهمترین آنها به تفکیک عوامل تضعیف کننده و تقویت کننده اشاره می شود.

عوامل تقویت کننده در هفته منتهی به ۱۱ نوامبر:

۱. سی و سومین جلسه وزیران نفت اوپک پلاس در ۵ اکتبر ۲۰۲۲ برگزار شد و تصمیم گرفته شد که سطح تولید برای ماه نوامبر و دسامبر ۲۰۲۲ به مقدار ۲ میلیون بشکه در روز نسبت به سطح تولید آگوست ۲۰۲۲ کاهش یابد. جلسه بعدی وزیران اوپک پلاس در ۴ دسامبر برگزار میشود و اعلامیه همکاری اوپک پلاس تا پایان سال ۲۰۲۳ تمدید شد. البته به دلیل اینکه بسیاری از اعضای اوپک پلاس کمتر از سطح سهمیه خود تولید میکنند کاهش واقعی کمتر از ۲ میلیون بشکه در روز است و بر اساس برآوردهای مختلف بین ۸۰۰ تا ۱۲۰۰ هزار بشکه در روز خواهد بود؛
۲. تشدید بحران اوکراین و وضع تحریمات گسترده علیه روسیه و ممنوعیت واردات نفت روسیه توسط اتحادیه اروپا؛ واردات دریایی نفت خام از روسیه از روز ۵ دسامبر ۲۰۲۲ و واردات فرآورده های نفتی روسیه از ۵ فوریه ۲۰۲۳ توسط کشورهای اتحادیه اروپا ممنوع می شود؛
۳. ناتوانی برخی تولیدکنندگان اوپک پلاس در تولید به مقدار سهمیه تعیین شده و پیش بینی این روند در ماه های آتی، در ماه اکتبر این کشورها ۳/۳۱۳ میلیون بشکه در روز کمتر از سطح تولید توافق شده تولید کرده اند؛
۴. بیشتر شدن احتمال تعیین سقف قیمتی برای نفت و گاز روسیه توسط گروه ۷ و اتحادیه اروپا؛ این کشورها در حال نهایی کردن این طرح هستند. با توجه به اینکه روسیه هشدار داده است عرضه نفت به کشورهای که با محدودیت ها موافقت کنند را متوقف خواهد کرد، انتظار می رود تصویب سقف قیمت ها در نهایت باعث کاهش عرضه نفت خام شود، اما بازارها در مورد اثر بخشی محدودیت ها تردید دارند، زیرا رعایت آن توسط واردکنندگان بزرگ نفت روسیه نظیر چین و هند خیلی کم ارزیابی میشود
۵. بالا بودن قیمت گاز طبیعی و سوئیچ کردن نیروگاه ها از سوخت گاز به فرآورده های نفتی؛
۶. در هفت روز منتهی به ۸ نوامبر خالص وضعیت خرید بورس بازان در بازار نایمکس افزایش یافت و با ۱۶۲۴۳ قرارداد افزایش به ۱۸۵۶۵۶ قرارداد رسید.
۷. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد که در هفته منتهی به ۴ نوامبر ذخیره سازیهای بنزین آمریکا به مقدار ۰/۹ میلیون بشکه کاهش یافته و سطح آن به ۲۰۵/۷ میلیون بشکه رسیده است و از طرف دیگر تقاضا برای بنزین نیز با ۳۵۱ هزار بشکه در روز افزایش به ۹/۰۱۱ میلیون بشکه در روز رسیده است.

۸. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد که در هفته منتهی به ۴ نوامبر ذخیره سازیهای فرآورده های میان تقطیر آمریکا به مقدار ۰/۵ میلیون بشکه کاهش یافته و سطح آن به ۱۰۶/۳ میلیون بشکه رسیده است.

۹. تضعیف ارزش دلار، شاخص ارزش دلار در هفته منتهی به ۴ نوامبر ۱۱۱/۵۲ بود که در هفته منتهی به ۱۱ نوامبر به ۱۰۹/۰۶ رسید؛
۱۰. دولت چین برخی از محدودیتهای کرونایی را لغو کرد، از جمله کاهش زمان قرنطینه برای مسافران ورودی به چین از ۷ روز به ۵ روز و حذف جریمه شرکتهای هواپیمایی برای ورود مسافران آلوده. علاوه بر این مقررات کرونایی در چین باعث کاهش شدید سفر و تقاضای سوخت شده، زیرا بسیاری از مردم از ترس گرفتار شدن در قرنطینه از انجام سفر خودداری میکنند.
۱۱. کاهش نرخ تورم در آمریکا و احتمال کاهش سرعت افزایش نرخ بهره توسط فدرال رزرو، نرخ تورم آمریکا در ماه اکتبر به ۷/۷ درصد رسید که کمتر از مقدار پیش بینی شده (۸ درصد) بود. در طی چهار ماه گذشته نرخ تورم آمریکا روند کاهشی داشته است و از ۹/۱ درصد در ماه ژوئن به ۷/۷ درصد در ماه اکتبر رسیده است.

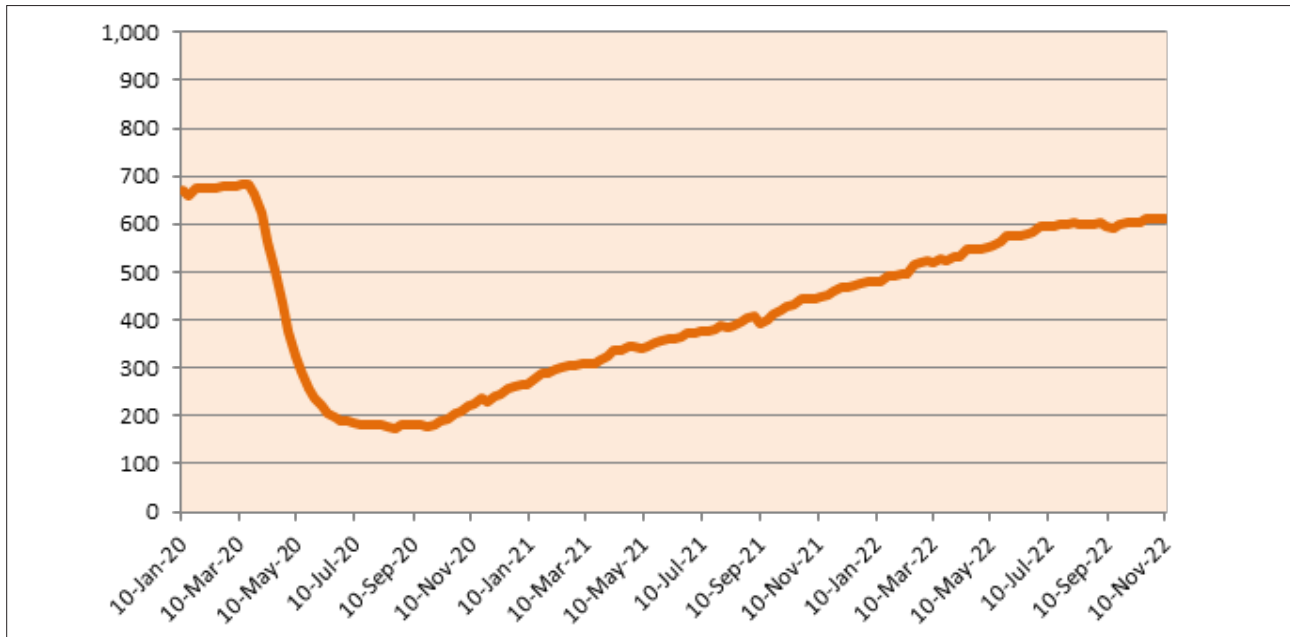
عوامل تضعیف کننده در هفته منتهی به ۱۱ نوامبر:

۱. ادامه برداشت ۲۴۰ میلیون بشکه از ذخایر استراتژیک توسط آمریکا و کشورهای عضو آژانس بین المللی انرژی؛ در هفته منتهی به ۴ نوامبر سطح ذخایر استراتژیک آمریکا با ۳/۵۷۳ میلیون بشکه کاهش به ۳۹۶ میلیون بشکه رسید که حدود ۲۲۵ میلیون بشکه کمتر از سال گذشته در همین مقطع زمانی است؛ در ۲۰ اکتبر دولت آمریکا اعلام کرد که در ماه دسامبر برداشت از ذخایر استراتژیک را ادامه داده و حدود ۱۵ میلیون بشکه در روز از ذخایر استراتژیک برداشت خواهد کرد و همچنین اعلام کرد که پر کردن مخازن استراتژیک زمانی که قیمتها بین ۶۸ تا ۷۲ دلار در بشکه باشد انجام خواهد شد.
۲. افزایش نرخ بهره توسط برخی بانک های مرکزی اقتصادهای بزرگ و افزایش نگرانی نسبت به رکود اقتصادی در این کشورها؛
۳. پیش بینی کاهش رشد اقتصادی و کاهش رشد تقاضا برای نفت در فصل چهارم ۲۰۲۲ و سال ۲۰۲۳؛ اداره اطلاعات انرژی آمریکا در آخرین ماهنامه خود در برآوردهای خود از رشد مصرف جهانی نفت برای سال ۲۰۲۲ به مقدار ۱۴۰ هزار بشکه در روز تجدید نظر نزولی کرد و آنرا ۲/۱ میلیون بشکه در روز اعلام کرد، بویژه این نهاد در رشد مصرف برای فصل چهارم ۲۰۲۲ به مقدار ۱۲۰ هزار بشکه در روز تجدید نظر نزولی کرد. علاوه بر این اعلام کرد که مصرف جهانی در سال ۲۰۲۳ به مقدار ۱/۴ میلیون بشکه در روز افزایش یافته و سطح آن به ۱۰۱/۰۳ میلیون بشکه در روز میرسد.

۴. انجمن نفت آمریکا (API) اعلام کرد که در هفته منتهی به ۴ نوامبر ذخیره‌سازیهای نفت خام این کشور ۵/۶۱۸ میلیون بشکه افزایش یافته است، در حالیکه پیش بینی میشد که ۱/۱ میلیون بشکه افزایش یابد. علاوه بر این اداره اطلاعات انرژی آمریکا نیز اعلام کرد که در هفته منتهی به ۴ نوامبر ذخیره‌سازیهای نفت خام آمریکا به مقدار ۴ میلیون بشکه افزایش یافته و سطح آن به ۴۴۰/۸ میلیون بشکه رسیده است و سطح ذخایر ۵/۷ میلیون بشکه بیشتر از سال گذشته در همین مقطع زمانی است. دلیل اصلی افزایش سطح ذخیره‌سازیهای، افزایش واردات و کاهش صادرات بود که سطح صادرات با ۴۰۴ هزار بشکه در روز کاهش به ۳/۵۲۱ میلیون بشکه در روز و واردات با ۲۴۹ هزار بشکه در روز افزایش به ۶/۴۵۴ میلیون بشکه در روز رسید.
۵. رشد تولید ناخالص داخلی انگلستان در سه ماهه سوم ۰/۲- بود اگرچه این مقدار کاهش رشد کمتر از مقدار برآورد شده (۰/۵-)
۶. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد که در هفته منتهی به ۴ نوامبر تولید نفت خام در سطح ۱۲/۱ میلیون بشکه در روز بود که نسبت به هفته ماقبل آن ۲۰۰ هزار بشکه در روز کاهش داشت؛
۷. تولید اوپک پلاس در ماه اکتبر با ۲۲۰ هزار بشکه در روز افزایش به ۴۳/۲۳ میلیون بشکه در روز رسید. در بین کشورهای اوپک پلاس تولید دو کشور روسیه و قزاقستان بیشترین افزایش را داشت. تولید روسیه با ۸۰ هزار بشکه در روز افزایش به ۹/۸۵ میلیون بشکه در روز و تولید قزاقستان با ۱۸۰ هزار بشکه در روز افزایش به ۱/۴ میلیون بشکه در روز رسید.
۸. افزایش تعداد دکل‌های حفاری فعال در بخش نفت آمریکا، در هفته منتهی به ۱۱ نوامبر تعداد دکل‌های حفاری فعال در بخش نفت آمریکا با ۹ دکل افزایش به ۶۲۲ دکل رسید؛

نمودار ۲. تعداد دکل‌های حفاری فعال در بخش نفت آمریکا

۹. فاتح بیرویل رئیس آژانس بین‌المللی انرژی هشدار داد که قیمت ۱۰۰ دلاری نفت میتواند باعث آسیب‌رسانی به اقتصاد جهانی شود.
۱۰. برگزاری انتخابات میان‌دوره ای کنگره در آمریکا و احتمال تغییر در کنگره به نفع جمهوریخواهان

ارزیابی سرمایه‌گذاری ۵۰۰ میلیون دلاری سینوپک در بخش نفت و گاز الجزایر

هدی پناهی نژاد

بیان موضوع:

ریشه کن کردن علت کاهش تولید

مطمئناً، حجم‌های بالقوه «جدید» تولیدی از این حوزه بسیار کم خواهد بود. اما پروژه‌هایی از این دست، در واقع تلاشی برای جلوگیری از کاهش تولید در بلندمدت میباشند، زیرا ظرفیت تولید مایعات الجزایر با ۱۵ درصد کاهش در ۱۰ سال گذشته به حدود ۱.۵ میلیون بشکه در روز رسیده است. الجزایر در چند ماه گذشته تلاش‌های خود را برای تغییر شرایط افزایش داده است. این شرکت در اواخر سال گذشته یک پروژه ۱٫۴ میلیارد دلاری و ۴۹۰۰۰ بشکه معادل نفت در روز را به انی اعطا کرد و ماه گذشته تفاهم‌نامه‌ای را با این شرکت ایتالیایی امضا کرد که می‌تواند راه را برای قرارداد دیگری تا سقف ۳ میلیارد متر مکعب تولید گاز هموار کند. در حالی که فروش گاز این کشور بهتر از نفت بوده و در سال گذشته به رکورد ۱۰۳ میلیارد متر مکعب رسیده است، حفظ این وضعیت خود چالش به حساب می‌آید، زیرا که عمده میادین این کشور بالغ و تاسیسات در حال تخریب هستند. انی در حال حاضر در حال اجرای یک کمپین اکتشافی شامل پنج چاه است که اولین چاه آن قبلاً به نفت برخورد کرده است. خود سوناتراک در ماه فوریه پروژه بازیابی ۴۰۰۰۰ بشکه در روز را در میدان Hassi Messaoud تکمیل کرد و موفقیت قابل توجهی در اکتشاف خود گزارش کرده است که می‌تواند به تقویت برنامه‌های افزودن ۲۰۰۰۰۰ بشکه در روز از منطقه Touggourt این کشور بیانجامد. برطبق قرارداد سال ۲۰۰۳ سینوپک برای Zarzaitine، پیش‌بینی می‌شد تولید این میدان دوبرابر شده و به حدود ۵۰۰۰۰ بشکه در روز برسد، ولی به نظر میرسد خروجی فعلی کمتر از یک سوم این مقدار است که آن هم به ترمینال La Skhira تونس منتقل و از آنجا صادر می‌شود. براساس اطلاعات Kpler، صادرات نفت با گرید Zarzaitine (۴۳ درجه API، ۰٫۱ درصد گوگرد) را برای سال ۲۰۲۱، ۱۶۰۰۰ بشکه در روز اعلام شده است. نفت خام سبک شیرین الجزایر به جای بازارهای آسیایی مانند چین، معمولاً به اروپا صادر می‌شود و Zarzaitine نیز از این قاعده مستثنی نیست.

با شروع جنگ بین روسیه و اوکراین و وضع تحریم‌های اروپا مبنی بر عدم خرید نفت روسیه، این امکان وجود دارد که روسیه در اقدامی تلافی جویانه صادرات نفت به اروپا را کاهش دهد. با در نظر گرفتن این وضعیت، مسیرهای جایگزین صادرات گاز به اروپا اهمیت روز افزونی را در بازه زمانی چند ماهه اخیر پیدا کرده‌اند. یکی از گزینه‌های صادرات گاز به اروپا، الجزایر می‌باشد که در گزارش حاضر، به بررسی وضعیت تولید گاز آن و قراردادهای اخیر منعقد شده با شرکت‌های خارجی به ویژه سینوپک پرداخته می‌شود.

تحلیل و بررسی:

طرح‌های بالادستی در الجزایر تاکنون به کندی پیش رفته‌اند، ولی سرعت انجام آنها در حال افزایش است. شرکت دولتی سوناتراک در تاریخ ۲۸ مه قرارداد مشارکت در تولید به ارزش ۴۹۰ میلیون دلار با شرکت دولتی سینوپک چین را امضا کرد که دومین قرارداد از این نوع تحت قانون نفت این کشور در سال ۲۰۱۹ است که برای شروع سرمایه‌گذاری خارجی به اجرا درآمد. این توافقنامه حضور سینوپک را در میدان قدیمی Zarzaitine در حوضه Ilizi تمدید می‌کند، جایی که این شرکت در حال حاضر در پروژه افزایش بازیابی نفت از این حوزه تحت قراردادی از سال ۲۰۰۳ مشارکت دارد. قرارداد ۲۵ ساله جدید باعث می‌شود سینوپک و شریکش سوناتراک برای دستیابی به ۹۵ میلیون بشکه اضافی از میدانی که برای اولین بار در سال ۱۹۶۰ شروع به تولید کرد، برنامه ریزی کنند که معادل تولید ۱۰۴۰۰ بشکه در روز طی ۲۵ سال می‌باشد. سوناتراک می‌گوید که برنامه کاری شامل حفاری ۱۲ حلقه چاه توسعه جدید، عملیات کاری در شش حلقه چاه موجود، بازسازی تاسیسات تولید و واحد gas lift و همچنین جذب گازهای فلر می‌باشد.

این قرارداد همچنین از این جهت حائز اهمیت است که نشان دهنده تعهد مجدد یک شرکت چینی به بخش بالادستی الجزایر است، به ویژه پس از خروج شرکت دولتی CNOOC از پروژه ۶۰۰۰۰ بشکه در روز Hassi Bir Rekaiz در سال گذشته.

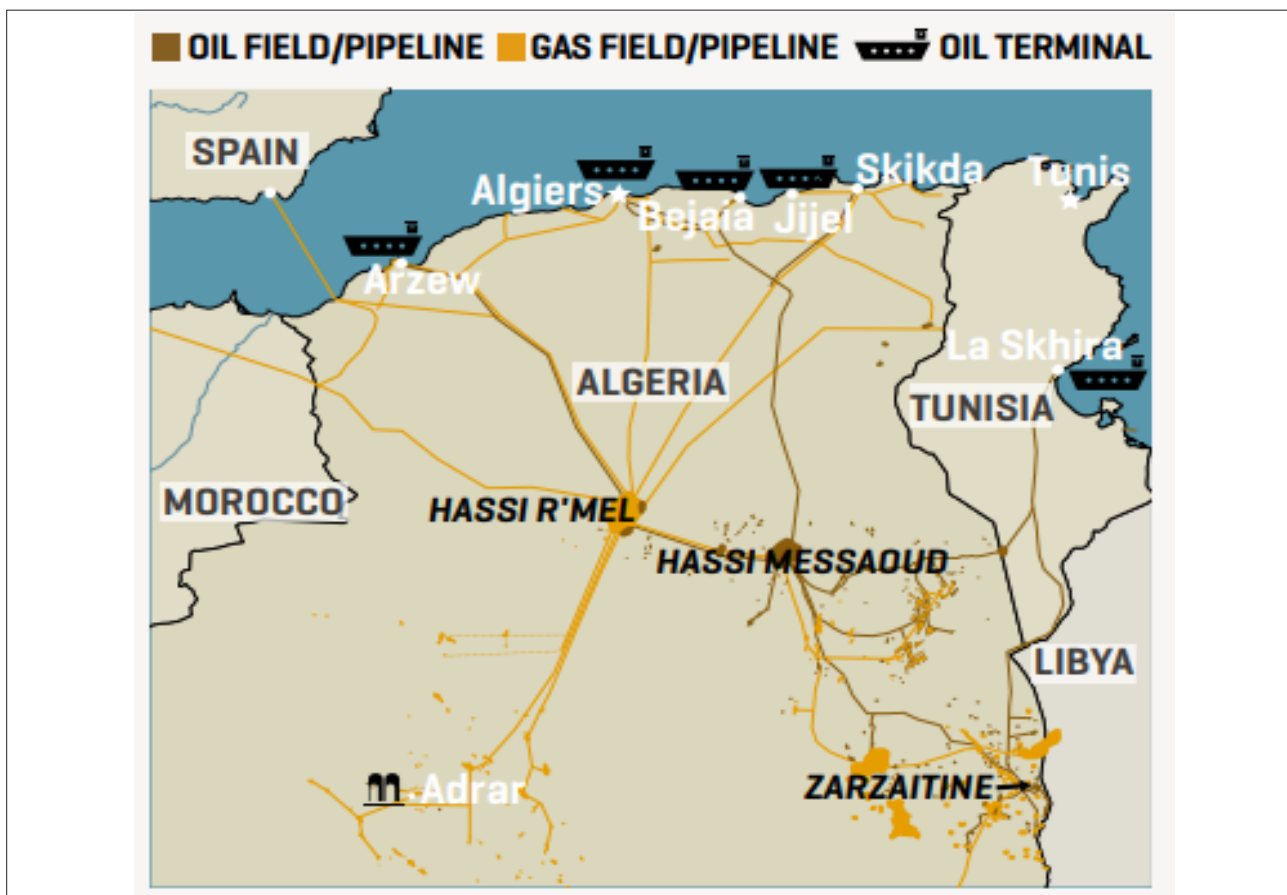
افزایش فعالیت های چین

در واقع، در سطح گسترده تری، فعالیت چینی ها در الجزایر در حال افزایش است. سوناتراک در حال حاضر قراردادهایی به ارزش حداقل ۸ میلیارد دلار با شرکت های چینی در سال جاری امضا کرده است. از قراردادهای مهندسی جدید تا حفاری. دو شرکت تابعه سینوپک، LPEC و SIPS، قرارداد ۱۷۸ میلیون دلاری EPC برای جایگزینی دو تانکر ذخیره LNG در Skikda در فوریه ۲۰۲۲ منعقد کرده اند. سوناتراک و شرکت الجزایری Manal در ماه مارس قراردادی ۷ میلیارد دلاری با Wuhuan و Tian'an چین برای ایجاد یک پروژه فسفات یکپارچه در الجزایر امضا کردند که تا ۵/۴ میلیون تن در سال تولید خواهد کرد. ماه گذشته سوناتراک به پیمانکاران چینی CNTIC و LPEC یک قرارداد ۵۲۰ میلیون دلاری برای ساخت یک کارخانه با ظرفیت

۲۰۰۰۰۰ تن در سال (۶۶۵۰ بشکه در روز) برای تولید افزودنی بنزین methyl tertiary butyl ether اعطا کرد.

شرکت های چینی حضور گسترده ای در الجزایر پیدا کرده اند، از جمله در پروژه های ساختمانی در مقیاس بزرگ مانند مسجد جامع الجزایر و بزرگراه شرق به غرب این کشور مشارکت داشته اند. اما جدای از قراردادهای مهندسی و ساخت و ساز در صنعت نفت و گاز، شرکت های چینی حضور کمرنگی در بخش عملیاتی بخش بالادستی دارند. این وضعیت قرار بود در دهه ۲۰۰۰ تغییر کند، زمانی که سینوپک و شرکت دولتی CNPC تعداد زیادی بلوک اکتشافی را بین سال های ۲۰۰۲ و ۲۰۰۴ در اختیار گرفتند. در حالی که CNPC متعاقباً تعداد کمی اکتشاف نفت و گاز را در نیمه دوم دهه انجام داد، ولی با وجود حداقل یک طرح برای توسعه نفت در بلوک ۴۳۸b در حوزه Oued Mya، هیچ کدام به تولید نرسیدند. تنها پروژه های نفت چین، میدان Zarzaitine سینوپک و میدان Sbaa متعلق به CNPC هستند که با نفت خود خوراک روزانه ۱۳۰۰۰ بشکه ای پالایشگاه Adrar واقع در جنوب غربی را تغذیه می کنند (شکل ۱).

شکل ۱. زیرساخت های نفت و گاز الجزایر

اما موقعیت‌های بالادستی بزرگی را در عراق و امارات ایجاد کرده‌اند. اما به‌ویژه در عراق، تلاش‌های شرکت‌های چینی برای رشد، بیشتر شاهد عقب‌نشینی مقاماتی است که از جایگزینی آن‌ها با شرکت‌های بسیار توانمند غربی و کسب قدرت بیشتر در کشور عراق ناراضی هستند. در حالی که ناسیونالیسم اقتصادی الجزایر به‌طور سنتی مانع از به دست آوردن سهم بیش از حد در بازار توسط شرکت‌ها شده است، این که شرکت‌های چینی از سطح پایین شروع می‌کنند به این معنی است که مطمئناً زمینه برای توسعه وجود دارد.

جمع بندی و نتیجه گیری:

همان‌طور که اشاره شد، بحث افزایش تولید گاز الجزایر از زمان آغاز جنگ بین روسیه و اوکراین اهمیت به‌سزایی یافته است. الجزایر مناقصه‌ای را برای افزایش تولید از میادین نفت و گاز خود طراحی کرده است. در عین حال که قراردادی ۵۰۰ میلیون دلاری با شرکت سینوپک برای توسعه بخش بالادستی نفت و گاز خود منعقد کرده است. در همین رابطه قابل ذکر است که شرکت سوناتراک الجزایر از کشف یک مخزن بزرگ میعانات گازی در میدان گازی Hassi R'Mel خبر داده است. سوناتراک اظهار داشته که در نظر دارد این میدان را با اضافه کردن خروجی ۱۰ میلیون متر مکعب در روز (۳/۶۵ میلیارد مترمکعب در سال، ۳۵۰ میلیون cfd) از نوامبر ۲۰۲۲ توسعه دهد که دقیقاً برای فصل تقاضای زمستانی اروپا مناسب است. این کشف باید به حفظ تولید گاز و فروش الجزایر در سطوح بی‌سابقه بیش از ۱۰۰ میلیارد متر مکعب در سال کمک کند - چیزی که این کشور برای اولین بار در سال گذشته به آن دست یافت. این گزارش همچنین خبری خوشایند برای مشتریان گاز الجزایر است که اکثراً در اروپا قرار دارند. مشتریان اروپایی الجزایر و به‌ویژه ایتالیا، مشتاق خواهند بود که هر حجم اضافی را که الجزایر می‌تواند ارائه دهد، تحویل بگیرند. کشورهای اروپایی در ماه‌های اخیر به شدت تلاش کرده‌اند منابع جایگزین را از کشورهایی مانند ایالات متحده، قطر و شمال آفریقا تضمین کنند. به عنوان مثال، انی در ماه آوریل قرارداد جدیدی به میزان ۹ میلیارد متر مکعب با سوناتراک امضا کرد تا از اواخر سال جاری عرضه گاز به ایتالیا را از طریق خط لوله ترانس مدیترانه ۳۳ میلیارد مترمکعب در سال افزایش دهد. این قرارداد با تعهد انی و سوناتراک در اواخر ماه مه برای توسعه حداکثر ۳ میلیارد متر مکعب گاز اضافی در حوضه برکین الجزایر با هدف حمایت از ظرفیت صادرات تکمیل شد.

اما با توجه به اینکه الجزایر به دنبال افزایش سرمایه‌گذاری خارجی است، آیا آخرین پروژه Zarzaitine می‌تواند نشانه‌ای از تمایل بیشتر به سوی بازیگران E&P چین باشد؟ به گفته مدیر عامل سوناتراک «این قرارداد همکاری با شرکای چینی ما را تقویت می‌کند و چشم‌انداز امیدوارکننده‌ای را برای انعقاد قراردادهای دیگر در آینده باز می‌کند».

این در حالی است که الجزایر در حال حاضر در حال برنامه‌ریزی دور جدیدی از مناقصه‌ها است - اولین دوره‌ای که بر اساس قانون جدید و جذاب تر نفت آن برگزار می‌شود.

وزیر انرژی محمد ارک آب در ۵ آوریل گفت که الجزایر یک دور مناقصه را «به زودی» آغاز خواهد کرد، که اولین مورد بر اساس قانون «جدید» هیدروکربن این کشور که در سال ۲۰۱۹ تصویب شد می‌باشد. این اظهارات پس از دیدار با الیزابت مور اوبین سفیر ایالات متحده بیان شد. شرکت آمریکایی Occidental یکی از اپراتورهای کلیدی در الجزایر است و در انتظار یک قرارداد جدید تحت قانون جدید نفت در سال جاری است. الجزایر امیدوار است که شرایط بهبود یافته این قانون باعث تقویت سرمایه‌گذاری در بخش نفت و گاز این کشور شود که برای سال‌ها بسیار کمتر از پتانسیل آن بوده است. این امر مستلزم دلار میلیاردی سرمایه‌گذاری خارجی و جریان دانش بین‌المللی است. قانون جدید نفت، مالیات را برای توسعه‌های بالادستی حدود ۲۰ درصد کاهش می‌دهد و به‌طور متوسط به ۶۰ تا ۶۵ درصد می‌رساند. بهره‌مالکان تولید در نرخ ثابت ۱۰٪ در مقابل محدوده ۵ تا ۲۰٪ در قانون قبلی تعیین شده است. درآمد مالیات بر نفت بین ۱۰ تا ۵۰ درصد نسبت به محدوده ۲۰ تا ۷۰ درصدی قبلی کاهش می‌یابد، در حالی که «مالیات اضافی بر تولید» در مقایسه با محدوده ۱۹ تا ۸۰ درصدی قبلی، ۳۰ درصد تعیین شده است. شرایط بهبود یافته مطمئناً کمک خواهد کرد، اما الجزایر همچنین باید بهبود ملموسی را در محیط دشوار تجاری خود نشان دهد تا بتواند از قانون جدید نفت بیشترین بهره‌را ببرد. الجزایر در دو سال گذشته شانزده تفاهم‌نامه بالادستی با IOC‌ها امضا کرده است که امیدوار است به معاملات سرمایه‌گذاری ملموس تبدیل شوند. در میان امضاکنندگان، شرکت‌های بزرگ آمریکایی ExxonMobil و Chevron و همچنین شرکت‌های اروپایی مانند OMV، Cepsa، Equinor هستند و شرکت‌های چینی مطمئناً به فرصت‌های بیشتر در قالب این مناقصه‌ها چشم دوخته‌اند. بازیگران چینی مانند CNPC و Zhenhua در چند سال گذشته

منبع:

-Algeria Announces Major Boost To Hassi R'Mel Gas Reserves, Mees, Vol. 65, No. 26, 01, July.2022

-Algeria Signs \$500mn Upstream Deal With China's Sinopec. More To Come? Vol. 65, No. 22, 03, June.2022

-Algeria Bid Round soon, Mees, Vol. 65, No. 14, 08, April.2022

محیط زیست و فناوری

اهمیت برآورد انتشار گازهای گلخانه‌ای در فرایند تجارت LNG

بیمان نیلچی پور، اعظم محمد باقری

۱- مقدمه:

به دنبال وقوع بحران روسیه و اوکراین و با توجه به افت شدید واردات گاز اروپا از روسیه و بروز اختلال در آن تا پایان سال ۲۰۲۲، قصد اتحادیه‌ی اروپا برای کنار گذاشتن واردات گاز از روسیه تا سال ۲۰۲۷ ممکن است خیلی زودتر محقق شود. علاوه بر این، دولت‌های کشورهای آسیایی واردکننده‌ی ال.ان.جی نیز برای خود اهداف انتشار صفر خالص تعیین کرده‌اند. این‌گونه تحولات پرسش‌هایی را ایجاد می‌کند؛ از جمله در مورد سازگاری این تحولات با اهداف آب و هوایی اروپا و این موضوع که آیا تجهیزات جدید منجر به انتشارات ناشی از سوخت‌های فسیلی در دوده‌ی پیش رو نخواهد شد؟ این موضوعات همچنین این پرسش را به میان می‌آورد که انتشارات ناشی از این تحولات چگونه باید اندازه‌گیری شوند؟

برآورد میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای، اقدامی است که با استفاده از ابزارهای مهندسی و محاسبات آماری دقیق انجام می‌شود. این موضوع در مورد انتشار متان که اندازه‌گیری آن سخت‌تر و از پتانسیل گرمایش جهانی بالاتری برخوردار است از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در گزارش‌ها و اطلاعات انتشار یافته در خصوص معاملات اعتبار کربن، عدم شفافیت‌های زیادی در خصوص تحویل یا عدم تحویل محموله‌ها، کشور مبدأ و خریداران و فروشندگان آن‌ها وجود دارد. در خصوص میزان انتشار دی‌اکسید کربن از محموله‌ها، برخی از گزارش‌ها، از جمله گزارش شرکت شل تخمین می‌زند که از یک محموله‌ی ۷۰۰۰۰ تنی ال.ان.جی. در سراسر زنجیره‌ی تأمین آن تا تحویل به مصرف‌کننده‌ی نهایی تقریباً ۲۴۰۰۰۰ تن دی‌اکسید کربن انتشار می‌یابد. برآورد می‌شود از این میزان، ۲۵٪ درصد ناشی از عملیات اکتشاف، تولید، حمل و نقل و گازی‌سازی مجدد و الباقی ناشی از سوختن باشد. در بسیاری از مطالعات، فروشندگان محموله‌ها یک برآورد کلی از انتشار گازهای گلخانه‌ای در سراسر زنجیره‌ی ارزش ال.ان.جی انجام می‌دهند و به انتشار دارایی‌های مجزا در هر بخش نمی‌پردازند. دارندگان و متصدیان عملیات دارایی‌ها از سر چاه تا تجهیزات بارگیری کشتی حامل ال.ان.جی باید جهت انجام عملیات سنجش، گزارش دهی و ممیزی انتشار (MRV) مسئولیت‌پذیر باشند. حمل و نقل محموله بخشی است که باید

از زمانی که انتشار گزارش‌های محموله‌های ال.ان.جی کربن خنثی در سال ۲۰۱۹ آغاز شد، برای اولین بار توجه عمومی به خنثی‌سازی انتشار گازهای گلخانه‌ای به‌ویژه در فرایند تجارت ال.ان.جی جلب شد. در اروپا نیز از زمان حمله‌ی روسیه به اوکراین که زمینه‌ساز جنبش بزرگی برای واردات ال.ان.جی جهت جایگزینی گاز روسیه در اروپا بود، اهمیت موضوع انتشار گازهای گلخانه‌ای از تجارت ال.ان.جی بالا گرفت و به‌عنوان یک اصل مهم در برنامه‌ی REpowerEU اتحادیه‌ی اروپا مطرح شد. مفهوم کلی مدنظر این است که انتشار ناشی از یک محموله‌ی ال.ان.جی، از طریق خرید اعتبار کربن از یک دفتر صدور مجوز معتبر در بازار تجارت داوطلبانه‌ی کربن، خنثی شود. این اقدام شامل برآورد یا سنجش میزان انتشارات ناشی از محموله و پس از آن خرید اعتبار کربن خنثی‌شده‌ی معادل آن انتشار را شامل می‌شود. اما هیچ‌گاه تعریف دقیقی از این که انتشارات ناشی از یک محموله چگونه باید برآورد یا سنجیده شوند وجود نداشته و شفافیت کافی نیز در نحوه‌ی اعتبار سنجی ادعای خنثی‌سازی کربن یا گازهای گلخانه‌ای انتشار یافته از محموله‌های ال.ان.جی وجود ندارد. با توجه به اهمیت رو به افزایش تولید و تجارت ال.ان.جی و لزوم برآورد و سنجش انتشار گازهای گلخانه‌ای مرتبط با آن در این گزارش سنجش، گزارش دهی و ممیزی انتشار در تجارت ال.ان.جی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۲- ارزیابی گزارش؛ نکات محوری:

تا سال ۲۰۲۱، تعداد محموله‌های ال.ان.جی کربن خنثی به‌طور چشمگیری افزایش یافت و به نظر می‌رسید استقبال از این مفهوم در حال اوج‌گیری باشد، اما در سال ۲۰۲۲ گزارش محموله‌های کربن خنثی کاهش یافت. برخی این شرایط را به امتناع خریداران از پرداخت مبلغ اضافه برای محموله‌های ال.ان.جی که منجر به یک افزایش قیمت تاریخی ال.ان.جی شده بود مرتبط می‌دانند و برخی دیگر معتقدند که این مفهوم کلاً به دلیل عدم تعریف دقیق و شفافیت کافی با شکست مواجه شد. در مباحثات کنفرانس جهانی گاز در سال ۲۰۲۲، یکی از سخنران‌ها این رویه‌ی نوظهور را یک «عوام‌فریبی» دانست.

مطرح می‌شود، باید جزئیات حجم، تاریخ، کیفیت و اطلاعات ثبت اعتبار مربوط به آن اعلام شود. برای شفافیت در خنثی‌سازی انتشارات، باید اطلاعات ممیز سنجش، روش سنجش، داده‌های دریافتی، تکرار سنجش‌ها و واحد سنجش مورد استفاده به‌عنوان حداقل الزامات شفاف‌سازی مدنظر قرار گیرند. کوتاهی در ارائه‌ی این اطلاعات، خطر تداوم اعلامیه‌های سازمان‌های NGO و مراکز دانشگاهی در خصوص چندین برابر بودن انتشارات، نسبت به اعلامیه‌های خنثی‌سازی شرکت‌ها را در پی دارد که موجب بروز مسائلی در خصوص صحت سنجش انتشارات در صنعت ال.ان.جی خواهد شد.

در سال ۲۰۲۱، واردات بیش از ۹۰ درصد از محموله‌های ال.ان.جی توسط خریداران اروپایی و آسیایی انجام پذیرفت. اتحادیه‌ی اروپا در حال حاضر در برنامه‌های تجارت انتشار خود جریمه‌هایی را برای انتشار دی‌اکسید کربن در نظر گرفته است و قرار است تا سال ۲۰۲۵ جریمه‌هایی نیز برای انتشار متان از سوخت‌های فسیلی اعمال کند. همچنین علاوه بر اعمال جریمه‌های جاری در قبال انتشار دی‌اکسید کربن، اتحادیه‌ی اروپا تا پایان سال ۲۰۲۵ در قوانین پیشنهادی خود استانداردهای مربوط به انتشار متان از فرایندهای گاز طبیعی و ال.ان.جی وارداتی را تعیین خواهند کرد؛ اما با توجه به آنکه آسیا حدود ۷۰ درصد از واردات جهانی ال.ان.جی را تشکیل می‌دهد، خریداران باید از تأمین‌کنندگان خود بخواهند یک برآورد دقیق از انتشارات ناشی از محموله‌های ال.ان.جی که آن‌ها خریداری می‌کنند ارائه کرده و اعلام کنند که این انتشارات چگونه سنجش و گزارش شده‌اند و آیا نتایج این سنجش‌ها توسط یک شخص ثالث مستقل ممیزی شده‌اند یا خیر. چنین برآوردها و الزاماتی علاوه بر خریداران ال.ان.جی، دولت‌ها را نیز به واسطه‌ی تعهدات و اهداف تعیین‌شده‌ی ملی، به‌طور فزاینده‌ای در این فرایند دخیل خواهد کرد.

۳- ارزیابی کارشناسی:

ال.ان.جی کربن خنثی در حال حاضر بیشتر به تعداد نسبتاً محدودی از معاملات در آسیا محدود شده و نمی‌توان آن را به‌عنوان یک عامل تعیین‌صلاحت یا یک استاندارد نسبی محیط زیستی مطرح نمود. بدین منظور محموله‌ها باید از نظر انتشار گازهای گلخانه‌ای ممیزی شوند. مالکان و متصدیان عملیات دارایی‌ها در بخش‌های مختلف زنجیره‌ی تأمین باید در انجام فرایند سنجش، گزارش دهی و ممیزی انتشارات مسئولیت‌پذیر باشند. این مسئولیت‌پذیری برای فروشندگان شامل انتشارات از سرچاه تا تجهیزات بارگیری کشتی حمل ال.ان.جی می‌شود (یعنی تمام بخش‌های بالادستی به‌علاوه‌ی مایع‌سازی) و ممکن است شامل حمل‌ونقل محموله‌ها بسته به مالکیت این بخش نیز باشد.

سنجش مجزایی برای آن انجام شود، زیرا انتشارات به نوع کشتی و مدت زمان حمل (هم خالی و هم بارگیری شده) بستگی دارد. خریداران ال.ان.جی و ناظران آن‌ها دقیق‌ترین اطلاعات را برای محاسبه‌ی میزان انتشارات از هنگام ورود محموله از مرز تا پایان استفاده از محموله توسط مصرف‌کننده‌ی نهایی در اختیار دارند. از اینرو یک شرکت مجزا باید مسئولیت کل زنجیره‌ی تأمین از تولید تا مصرف‌کننده‌ی نهایی را در اختیار داشته باشد. در غیر اینصورت برآورد میزان انتشارات از کل زنجیره احتمالاً واقعی نخواهد بود. بطور کلی فرایند سنجش، گزارش دهی و ممیزی انتشار (MRV) شرکت‌ها و فعالان حوزه‌ی ال.ان.جی شامل اقدامات ذیل می‌شود:

• سنجش انتشارات، شامل پاسخ به پرسش‌های ذیل:

- آیا انتشارات سنجش برآورد شده‌اند و اگر شده‌اند، با استفاده از کدام پروتکل (برای مثال NGS و API)؟
- آیا روش‌هایی که استفاده شده‌اند شامل سنجش‌های پایین به بالا و بالا به پایین بوده‌اند و تا چه اندازه این دو رویکرد سنجشی مطابقت داده و مغایرت گیری شده‌اند؟
- بخش‌ها یا دارایی‌های زنجیره‌ی تأمین که این سنجش‌ها در آن‌ها اعمال شده‌اند کدام‌اند؟
- این سنجش‌ها با چه میزان تکرار صورت گرفته‌اند و آیا نظارت‌های دائمی همراه با تعیین نرخ نوسان به‌صورت واحد در زمان‌های مشخص انجام گرفته است؟

• گزارش دهی انتشارات شامل موارد ذیل:

- گازهای گلخانه‌ای که مورد سنجش قرار گرفته‌اند باید مشخص شوند.
- داده‌های گزارش باید بر اساس واحد معادل دی‌اکسید کربن (CO₂e) در هر محموله ارائه شده باشند و در آن از ضرایب اندازه‌گیری اصلی، از جمله ضریب GWP (ضریب پتانسیل گرمایش جهانی) استفاده شده باشد.

• ممیزی سنجش‌ها و گزارش‌ها طبق شرایط ذیل:

- ممیزی توسط شرکتی مستقل از مالکان و متصدیان عملیات زنجیره‌ی تأمین صورت گیرد.
- شرکت ممیزی به‌غیر از داده‌های ارائه‌شده توسط مالکان و متصدیان عملیات، خود نیز از انتشارات زنجیره‌ی تأمین نمونه‌گیری و مجدداً آزمایش نماید.
- صلاحیت شرکت ممیزی در مدل‌سازی سنجش‌ها برای انجام ممیزی مستقل با استفاده از الگوریتم‌های نوسانی تأیید شده باشد.

بطور کلی خنثی‌سازی باید به‌عنوان فعل و انفعالی جدا از فرایند سنجش، گزارش دهی و ممیزی انتشارات تعبیر شود؛ اما هنگامی که در خصوص خنثی‌سازی کربن در یک محموله ادعایی

در سال ۲۰۲۲، توجه از سهم انتشار گاز و ال.ان.جی به واسطه‌ی بحران امنیت انرژی در اروپا و سطوح قیمت جهانی برداشته شد. با این حال، با عبور از این بحران، توجه‌ها دوباره به سمت اهداف آب و هوایی و کاهش انتشارات باز خواهد گشت. فعالان حوزه‌ی ال.ان.جی باید بتوانند تا آن زمان میزان انتشارات خود را مستندسازی کنند. این قابلیت به طور فزاینده، بخشی حیاتی از امکان کسب مجوز اجتماعی برای ادامه فعالیت و عملیات آن‌ها خواهد بود.

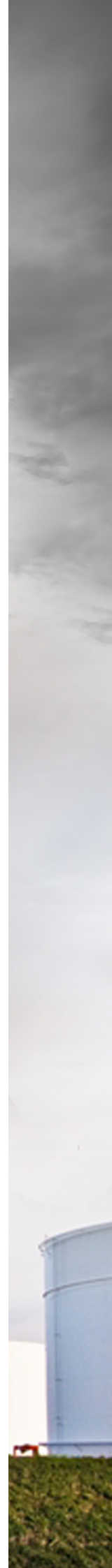
خریداران طبیعتاً باید مسئولیت انتشارات ناشی از تبدیل مجدد گاز، توزیع و فرایند مصرف نهایی را نیز به عهده بگیرند. گزارش دهی باید بر میزان دقت رصد مولکول‌های گاز منتشره از مرحله‌ی تولید تا بخش‌های مختلف زنجیره‌ی تأمین، از جمله مایع سازی، حمل و نقل و مصرف نهایی تمرکز یابد. مراحل سنجش و گزارش دهی باید مورد ممیزی شرکت‌های دارای صلاحیت فنی قرار گیرد که قادر باشند نمونه‌هایی از انتشارات دارایی‌های مختلف در طول زنجیره‌ی تأمین را مورد آزمایش‌های متعدد قرار دهند.

منبع:

-موسسه‌ی انرژی آکسفورد

- <https://www.oxfordenergy.org/publications/greenhouse-gas-emissions-from-lng-trade-from-carbon-neutral-to-ghg-verified/>

موسسه مطالعات بین المللی انرژی